

Retningslinjer for tillægsmoduler i AKU

Forskningsinstitutioner har i Arbejdskraftundersøgelsen (AKU) mulighed for at tilkøbe op til 15 spørgsmål (et *tillægsmodul*) i ét kvartal. Ved et modul forstås et antal interviewspørgsmål, der har en fælles afgrænsning. Dette dokument beskriver de nødvendige forudsætninger, gennemgår et typisk forløb for et tillægsmodul fra kundens første kontakt til DST's dataleverance og giver til sidst brugbare tips til forskningsinstitutionerne til konstruktionen af et eventuelt tillægsmodul.

Generelle forudsætninger

For at få et tillægsmodul med i AKU skal følgende forudsætninger være opfyldt:

1. Emnet må ikke være artsfremmed, men skal være relevant for AKU
2. Ordlyden i spørgsmålene skal være i tråd med de eksisterende spørgsmål i AKU
3. Formålet skal være folkeoplysende
4. Der er kun plads til et enkelt tillægsmodul i AKU per kvartal

Typisk forløb med tillægsmodul i AKU

Et forløb med et tillægsmodul starter typisk med, at en forsker tager direkte kontakt til AKU-teamet i DST. Herefter afklares det hurtigt, om ovenstående forudsætninger er opfyldt, hvorefter det i bekræftende fald besluttet, hvilket kvartal der er mest oplagt til dataindsamling. Dernæst udarbejder DST en kontrakt, som underskrives af begge parter. Når kontrakten er underskrevet, begynder arbejdet med afgrænsning, formulering, opsætning og test af spørgsmålene.

Danmarks Statistik skal modtage et udkast til spørgsmålene senest seks måneder før dataindsamlingskvartalets begyndelse. Den første periode efter afleveringen vil typisk gå med tilretning af spørgsmål, så de harmoniseres med ordlyd og spørgsmålsform i den øvrige AKU. Resten af tiden bruges på opsætning, test af spørgsmål og validering af testdata.

Dataindsamlingen foretages løbende over hele indsamlingskvartalet, hvor der typisk gennemføres omkring 15.000 interview.. Data tjekkes løbende for at sikre så høj en datakvalitet som muligt, og skulle der identificeres fejl, rettes de med det samme.

Efter kvartalets afslutning fortsætter dataindsamlingen i fire uger. Hernæst foretages databearbejdning i DST med henblik på den regelmæssige opgørelse af AKU, herunder beregning og kalibrering af vægte. Når kvartalets AKU er offentliggjort, færdigbehandles data fra tillægsmodulet og leveres til kunden på DST's forskermaskiner.¹ Data modtages typisk tre måneder efter kvartalets afslutning.

¹ En forudsætning for, at data kan leveres er, at man forinden har fået oprettet et projekt via DST's forskningsservice. Dette giver adgang til den forskermaskine, som data kan blive leveret på.

Pris

Prisen for dataindsamling består hovedsageligt af to komponenter:

1. Den tid, der bruges på opsætning, test, løbende monitorering og dataaflevering hos DST, samt
2. Prisen for opsætning og dataindsamling hos den eksterne dataleverandør.

Prisen hos DST bestemmes ud fra den gældende servicetakst (se mere her: <https://www.dst.dk/da/TilSalg/skraeddersyede-loesninger/priser-og-aftalevilkkaar/prispolitik>), hvor prisen hos den eksterne dataleverandør bestemmes ud fra den gældende kontrakt mellem DST og leverandøren. Spørgsmålsprisen reguleres årligt på grundlag af den forholdsmæssige udvikling i nettoprisindekset. På nuværende tidspunkt afregnes opsætningen efter timepris og derudover betales der for hvert stillet spørgsmål

Denne pris dækker altså både opsætning, indsamling og klargøring af data. Hertil kommer der et mindre beløb for selve leveringen. Data ejes efterfølgende af DST, men kunden vil have en eksklusiv brugsret til dem. Dog vil DST selv kunne bruge data efter en i kontrakten specificeret periode.

Tilpasning af spørgsmål

For tiden opleves problemer med at opretholde en stabil svarrate i AKU (og i spørgeskemaer generelt). Interne analyser viser, at længden af et spørgeskema har negativ indflydelse på både den generelle svarrate og opfølgingsraten (AKU består af fire paneler, og respondenter i de første paneler skal gerne ville være med næste gang også). Derfor forsøger DST at minimere den kognitive belastning for respondenter gennem både antallet af spørgsmål, ordlyden og præsentationen af spørgsmål og svar.

Der skal endvidere tages højde for modulets kompleksitet, når dette konstrueres. Jo mere kompleks logik, desto større er risikoen for fejl. Selvom modulet gennemgås grundigt og efterfølgende testes, viser erfaringen, at høj kompleksitet i filterlogik kan medføre fejl i dataindsamlingen. Derfor skal filtrene, der afgør respondentens rute igennem interviewet, holdes så simple som muligt.

Antallet af tilladte spørgsmål er i udgangspunkt 15 per kvartal i 2. og 4. kvartal og 5 spørgsmål per kvartal i 1. og 3. kvartal. Et spørgsmål skal i denne sammenhæng ikke forstås som et element i spørgeskemaet, men derimod hver ting, som respondenter skal forholde sig til. Dette kan illustreres med følgende eksempel:

Spm. A1: Hvordan bliver din arbejdstid registreret?

1. Den bliver slet ikke registreret
2. Den registreres manuelt af mig selv
3. Den registreres manuelt af min chef/kollega
4. Den registreres automatisk
5. Den registreres på anden vis

Selv om temaet for spørgsmålet er registrering af arbejdstid, er respondentens tankeproces følgende:

- Bliver min tid registreret?
- Hvis ja, bliver den registreret manuelt eller automatisk eller på anden vis?
- Hvem registrerer min arbejdstid i tilfælde af manuel registrering?

For ikke at forholde respondenterne unødigt information og gøre interviewet så overskueligt som muligt, foretrækkes det at dele ovenstående op i tre spørgsmål:

Spm. B1: Bliver din arbejdstid registreret?

1. *Ja*
2. *Nej*

Hvis Spm. B1 = 1. *Ja*, videre til B2:

Spm. B2: Hvordan registreres din arbejdstid?

1. *Manuelt*
2. *Automatisk*
3. *På anden vis*

Hvis Spm. B2 = 1. *Manuelt*, videre til B3:

Spm. B3: Hvem står for at registrere din arbejdstid?

1. *Det gør jeg selv*
2. *Det gør min chef eller en kollega*

Således skal personer, hvis arbejdstid ikke registreres, ikke bruge tid på at forholde sig til irrelevant tekst. Dertil kommer, at flere og flere respondenter svarer på mobiltelefoner, som ikke egner sig særlig godt til mange og teksttunge svarkategorier.

DST gennemgår også skemaet med kunden for at identificere overlap med eksisterende AKU-spørgsmål og dermed sikre sig, at respondenterne ikke skal svare på lignende spørgsmål flere gange. Der identificeres også muligheder for at bruge eksisterende AKU-spørgsmål som filterspørgsmål (hvor fx kun beskæftigede får visse spørgsmål), hvormed man sikrer, at respondenterne får en logisk og sammenhængende vej igennem spørgeskemaet.

Andre elementer, der arbejdes med, er den generelle sprogbrug. Det anbefales, at kunden lader sig inspirere af stilen i det eksisterende AKU-skema, inden udkastet til spørgeskemaet afleveres. Derudover vil DST også gennemgå svarkategorier og harmonisere til det eksisterende skema, så oplevelsen for respondenterne føles ensartet hele vejen igennem.